

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสัตว์ : ศึกษากรณีการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนัน ทัศนัย กิขุนทด¹, สุรศักดิ์ มีบัว²

^{1,2} สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹E-mail: s59123440151@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

โดยทั่วไปการเลี้ยงสัตว์มักเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน เป็นพาหนะในการเดินทาง เป็นอาหาร เพื่อใช้ในการแสดง หรือเลี้ยงไว้เพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าสัตว์จะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม รวมถึงการนำสัตว์มาทำการแข่งขันเป็นกีฬาหรือเป็นประเพณีตามท้องถิ่นให้เกิดความสนุกสนาน เช่น ตีไก่ ปลากัดและชนวัว การกระตาดังกล่าวมักเกิดเป็นการพนันในเวลาต่อมา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิด และวิวัฒนาการเกี่ยวกับการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อเป็นการพนัน 2. เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายมาตรการบังคับใช้เกี่ยวกับกรณีการนำสัตว์มาแข่งขันกีฬาและ 3. เพื่อศึกษากฎหมายว่าด้วยการนำสัตว์มาเล่นเป็นการพนันตามกฎหมายของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศและหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการคุ้มครองสิทธิสัตว์ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนันมิได้เกิดขึ้นเฉพาะแต่ประเทศไทยเท่านั้น แต่ในต่างประเทศก็พบปัญหาดังกล่าวด้วยเช่นกัน เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา แม้ว่าประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ใช้บังคับแต่การทารุณกรรมสัตว์โดยการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนัน ถือเป็นกรกระทำโดยตรงของมนุษย์ที่เป็นละเมิดสิทธิสัตว์ที่ยังพบเห็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากยังมีช่องว่างทางกฎหมายบางประการที่ไม่สามารถคุ้มครองสัตว์จากการทรมานอันเนื่องจากการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนัน จึงควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้การคุ้มครองสัตว์มากขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : การคุ้มครองสัตว์, การนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนัน, พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

Legal difficulties in animal protection: a case study of animal gambling game Thasamol Kikulthot^{1*}, Surasak Meebua²

Student majored in Law program, Faculty of Social Science and Humanities, Suan Sunandha Rajabhat University
E-mail: s59123440151@ssru.ac.th

Abstract

Generally, most animals are raised as domestic animals for a transport, food or performance or other means (with or without owners), as well as animal in sports or local traditions for entertainment i.e., cockfighting game, fish fighting game and Thai bullfighting game, all of which often lead to gambling. This paper aims 1. to study a definition, concept and development concerning animals in gambling sports 2. to identify difficulties in an enforced law (Section) on animals in gambling sports and 3. to conduct a comparative study on Thai laws and foreign laws regarding animal gambling game and to seek a way to improve and amend to the laws concerning animal protection. Qualitative research was applied.

The study revealed that animals in gambling game did not only occur in Thailand but also occurred in foreign country i.e., USA. Even though Thailand had the Cruelty Prevention and Welfare of Animal Act, B.E. 2557 (2014) promogulated, animal cruelty in competition and gambling as a direct human act violating animal rights was still existed owing to certain gaps in the laws which are not applicable to animal cruelty in competition and gambling; therefore, such laws should be amended to gain better animal protection further.

Keywords : animal protection, animal in competition and sport, the Cruelty Prevention and Welfare of Animal Act, B.E. 2557 (2014)

---

* This is a sole author (student) paper.

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

บทนำ

ตั้งแต่อดีตมนุษย์ใช้สัตว์เป็นอาหารและนำมาใช้แรงงานในการประกอบอาชีพและนำไปเป็นสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเมื่อสัตว์นั้นตายลงจะนำขน หนัง หรือกระดูกมาทำเป็นเครื่องใช้เครื่องประดับ แต่ในบางกรณีก็มีการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการกีฬาหรือการพนัน เช่น ชนไก่ ปลากัด ชนวัว หรือกรณีของวัวกระทิง เป็นต้น ส่วนอีกกรณีก็นำสัตว์มาใช้เกี่ยวกับการทดลองเพื่อค้นหาที่ใช้ในการรักษาโรค จะเห็นได้ว่าสัตว์มีประโยชน์แก่คนมากมายและถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของมนุษย์และมนุษย์มีสิทธิจะกระทำการใด ๆ ก็ได้ตามอำเภอใจต่อสัตว์ เป็นสิ่งที่หลงเหลือมาจากการวิวัฒนาการทางแนวคิดยุคหนึ่งที่ได้แบ่งแยกสังคมมนุษย์และธรรมชาติออกจากกัน แต่เมื่อแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติเปลี่ยนจึงเกิดการเปลี่ยนมุมมองว่าสัตว์มีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอันชอบธรรมจากมนุษย์ในปัจจุบัน “ระดับความจำเป็นในวัตถุประสงค์ของการใช้สัตว์” (ศุภมาส ชินวินิจกุล, 2557) การที่จะวัดว่าสิ่งไหนจำเป็นหรือเกินความจำเป็นจะใช้มาตรฐานใดเมื่อเทียบเคียงกับระดับความเจ็บปวดที่สัตว์จะได้รับจากการปฏิบัติของมนุษย์แล้ว การกระทำใดบ้างที่เรียกว่าจำเป็นและสามารถกระทำได้ ในการนำสัตว์มาแข่งขันในฐานะเป็นกีฬาประเภทหนึ่งหรือการใช้สัตว์เพื่อความบันเทิง เช่น ในคณะละครสัตว์หรือการแสดงในสวนสัตว์เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดว่าเป็นการใช้งาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่ทำให้สัตว์จะต้องได้รับความเจ็บปวดการบาดเจ็บและการทรมานที่เกินความจำเป็นได้รับการถูกฝึกฝนเพื่อการแสดง หรือเปิดบ่อนพนันไก่ชนโดยการนำไก่ 2 ตัวที่ได้รับการฝึกให้เป็นไก่ชนเพื่อนำมาต่อสู้กันในสังเวียน โดยมีการเดิมพันเป็นเงินตามที่ตั้งกลางกัน การชนไก่เป็นกิจกรรมที่มีความรุนแรงทั้งสองฝ่ายอาจจะต้องเจ็บหรือตายหรือในบางครั้งนั้นก็อาจจะมีการใช้ยาทำให้ไก่นั้นมีความมั่นใจมาทำให้ไก่นั้นมีความดุร้ายมากขึ้น การกระทำเหล่านี้เป็นการทารุณ ทำให้สัตว์ได้รับการทารุณกรรมและได้รับความทรมานอย่างยิ่ง (การเปิดบ่อนไก่ชนให้ถูกกฎหมาย, Website)

สำหรับกรณีของประเทศไทยนั้นตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์ไว้แต่อยู่ในส่วนของความผิดลหุโทษ ซึ่งเป็นการบัญญัติไว้ในฐานะเป็นความผิดหนึ่งทางอาญาตาม มาตรา 381 วางหลักไว้ว่า ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์จนได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น และ มาตรา 382 ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บชรา หรืออ่อน แต่ในส่วนของ การจัดเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์นั้นยังไม่มีกฎหมายที่แน่นอนชัดเจนจนกระทั่งต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ใช้บังคับโดยกำหนดไว้ชัดเจนว่า “มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร” และ “มาตรา 22 เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดการออกประกาศตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงประเภท ชนิด ลักษณะ สภาพ และอายุของสัตว์” โดยมีการนิยามการกระทำต่าง ๆ ที่เข้าข่ายทารุณกรรมรวมถึงวิธีการและหลักเกณฑ์ในการจัดสวัสดิภาพของสัตว์ในมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายนี้มีข้อยกเว้นที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์อยู่หลายอย่างตามมาตรา 21 วางหลักไว้ว่า การกระทำดังต่อไปนี้ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 20 รวมถึงวิธีการและหลักเกณฑ์ในการจัดสวัสดิภาพของสัตว์ในมาตราอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งนี้สัตว์ตามกฎหมายฉบับนี้อยู่ใต้นิยามที่ครอบคลุมสัตว์ที่คาบเกี่ยวสัมพันธ์กับมนุษย์โดยตรง

การทารุณกรรมสัตว์โดยการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนันถือเป็นการกระทำโดยตรงของมนุษย์ที่ละเมิดสิทธิสัตว์ที่ยังพบเห็นอยู่ในปัจจุบันและแม้ในปัจจุบันมีกฎหมายออกมาให้มีใบอนุญาตในการเปิดบ่อน

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

พนันเกี่ยวกับสัตว์ที่ถูกกฎหมาย ออกโดยมีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพนันชนไก่และกั๊ดปลา พ.ศ. 2552 แม้จะมีข้อยกเว้นในใบอนุญาต กล่าวคือ ในการที่จะได้รับการพิจารณานั้นจะคำนึงถึง ความปลอดภัย และความแข็งแรงของสถานที่ จำนวนสถานที่ในพื้นที่นั้นว่ามีจำนวนไม่มากเกินไปจนสมควรและเป็นการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกกฎหมาย เพื่อจำหน่ายและสร้างรายได้มีมาตรการการควบคุมและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคและต้องไม่ติดกับวัด โรงเรียน โรงพยาบาล แต่ถึงอย่างไรก็ตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางเหมาะสมบางครั้งกฎหมายก็อาจเป็นอุปสรรคสำคัญในการบังคับใช้ เพราะเกิดความไม่เหมาะสมหรือมีช่องว่างช่องโหว่ให้บิดเบือนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ไม่เหมาะสม ถึงแม้จะอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม สัตว์ก็คงยังได้รับความทรมานและความเจ็บ จำเป็นต้องมีการทบทวนแก้ไข ปัญหาหากจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายใหม่ก็จำเป็นต้องกระทำและจะทำให้การแก้ไขกฎหมายมีความเหมาะสม และเพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์เหล่านั้นถูกทรมานหรือถูกใช้แรงงานจนถึงแก่ความตาย ดังนี้ เพื่อศึกษาหาแนวทาง ในการเสนอแนะและการปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายไทยให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิจัยเรื่องนี้ สามารถแยกออกเป็นหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพนัน

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพนันผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าในประเด็นประวัติความเป็นมา ความหมายของการพนันเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาการเล่นพนันในประเทศไทย

การพนันในประเทศไทยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากทั้งประเทศอินเดีย และประเทศจีน โดยทางอินเดียอาจติดมากับคัมภีร์ทางศาสนาหรือชาดก ส่วนทางจีนน่าจะมีอิทธิพลมากกว่า ทางอินเดีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพนันของชาวจีน อาทิ ถั่ว โป หวย หรือที่ชาวจีนเรียกกันว่า "ฮวยหวย" (กนกศักดิ์ เวชยานนท์, 2508, น. 1-3) เมื่อจีนติดต่อค้าขายกับไทย การพนันเหล่านี้ได้ติดมาด้วย การเล่นพนันแบบไทยไม่พบหลักฐานที่แน่นอนว่าเป็นอะไร สันนิษฐานว่าอาจเป็นการพนันโดยใช้สัตว์เป็นเครื่องมือ เช่น การตีไก่ การกั๊ดปลากั๊ดและการชนวัว เมื่อครั้งที่ไทยตกเป็นเมืองขึ้นของพม่า ในเวลานั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงทำดีไต่กับพระมหาอุปราชา ไก่ของสมเด็จพระนเรศวรชนะ และมีการเยาะเย้ยกันว่า "ไก่เชลย" ถึงกับมีการทำพนันเอาเมืองกันเลยทีเดียว การพนันแบบไทยแท้จึงน่าจะเป็นการใช้สัตว์สู้กัน ตั้งแต่สัตว์เล็ก ๆ จำพวกจิ้งหรีดและปลากั๊ด จนถึงสัตว์ใหญ่ เช่น วัว ควาย หรือช้าง แต่ที่นิยมกันมากน่าจะเป็นการชนไก่ โดยเจ้าของป่อนจะหักเงินค่าบำรุงป่อนอย่างน้อยร้อยละ 10 จากจำนวนเงินเดิมพัน (ชูชัย สิ้นไชย, 2558, น. 103)

ใน พ.ศ. 2473 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ได้มีการตราพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2473 ขึ้นใช้บังคับเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการพนันฉบับแรกของประเทศไทย ซึ่งสำหรับเนื้อหาของกฎหมายดังกล่าวคือการรวบรวมกฎหมายการพนันต่าง ๆ มาไว้รวมกันเป็นฉบับเดียว เนื่องจากก่อนหน้านี้กฎหมายเกี่ยวกับการพนันจะเป็นลักษณะเฉพาะเรื่อง ๆ ไป เช่นกฎหมายห้ามมิให้เล่นการพนัน คือ แห่งหวงทนายปลาไหล รูดไม้ตมพัต เสื่อนอนกิน (ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 4 น. 45) ประกาศเรื่องผลนำจับผู้

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ลักลอบเล่นหวยจับยี่กี (ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 11 น. 180) พระราชบัญญัติอากรการพนัน (ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 13 น. 250) กฎเสนาบดีการพนันไพ่ป๊อก (ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 18 น. 373) ต่อมาเมื่อกฎหมายดังกล่าวใช้บังคับไปได้ระยะหนึ่งก็ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ที่มีเนื้อหาสาระเป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการพนันให้ทันสมัยยิ่งขึ้น รวมทั้งยังได้เพิ่มเติมประเภทของการพนันเข้าไปเพื่อให้ครอบคลุมการเล่นพนันประเภทต่าง ๆ กฎหมายนี้ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน

ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 นั้นมีอยู่หลายประการ เช่น ความไม่ชัดเจนของตัวบทกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำนิยามของคำว่าการเล่น การกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสม ผู้กระทำความผิดจึงไม่เกิดความเข็ดหลาบหรือเกรงกลัวต่อโทษและค่านิยมของประชาชนต่อการพนันที่มองว่าการเล่นการพนันแม้กฎหมายจะบัญญัติให้เป็นความผิด แต่ก็ไม่ได้ว่าเป็นความผิดที่เลวร้ายที่เป็นลักษณะความผิดในตัวเองอย่างการฆ่าคนหรือการลักทรัพย์ แต่มองว่าเป็นความผิดลักษณะไม่ใช่ ความผิดในตัวเองเป็นเพียงความผิดที่กฎหมายที่เป็นข้อห้ามเท่านั้น ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่จึงไม่รู้สึกรู้สึกลงใจในการกระทำความผิดของตนเอง จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันโดยเฉพาะพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการเล่นการพนันนั้น โดยการออกกฎหมายกระทรวงเพิ่มเติมเพื่อระบุด้านความผิดที่เป็นรูปแบบของการเล่นพนันประเภทใหม่ ๆ ประการที่สอง ทำให้คำนิยามของคำว่าการเล่นชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนคำนิยามของลักษณะการเล่นพนันให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ประการสุดท้าย เรื่องอัตราโทษนั้น ควรที่จะให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโทษให้มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยในส่วนของผู้เล่นการพนัน ควรปรับปรุงแก้ไขให้เป็นโทษปรับที่สูง เช่นไม่เกิน 100,000 บาทและในส่วนของผู้จัดให้มีการเล่นการพนันนั้น ควรแก้ไขโทษปรับดังกล่าวให้เป็นโทษปรับที่มีอัตราสูง เช่นตั้งแต่ 50,000 ถึง 500,000 บาท การกำหนดโทษปรับอัตราสูงเพื่อให้เป็นเครื่องมือให้การป้องกันผู้ที่คิดจะเล่นการพนันให้มีความยับยั้งชั่งใจ ในการกระทำความผิดมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้ว ยังอาจกำหนดการลงโทษด้วยมาตรการอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวและหลาบจำมากขึ้น เช่น การลงโทษเพื่อเป็นการบริการสังคมมาเสริมซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้ว ยังทำให้ผู้กระทำความผิดต้องแสดงตัวต่อสังคมในขณะที่ทำงานบริการสังคม อันอาจทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับความอับอายและเกิดความยับยั้งมากขึ้นในการที่จะหวนกลับไปกระทำความผิดอีก (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2540, น. 96-97)

1.2 คำนิยามคำว่าการเล่น

จากการศึกษาพบว่าผู้มีผู้ที่ให้คำนิยามของการพนันไว้ ดังนี้

นันทวัฒน์ บรมานันท์ กล่าวว่า “พนัน” หรือการพนัน (Gambling) หมายถึง การเข้าเล่นเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วยไหวพริบและฝีมือ โดยพนันเอาเงินหรือทรัพย์สิน เช่น การเล่นไพ่ต่าง ๆ บิดเสียด เป็นต้น การพนันเป็นการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงร่วมกันทำการเสี่ยงโชคเอาจากทรัพย์สินที่ตนนำมารวมร่วมกันเพื่อพนันกัน และยังเป็นอบายมุขอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมัวเมาในการเสี่ยงโชค ซึ่งอาจทำให้ครอบครัวของผู้เล่นได้รับความเดือดร้อน และอาจเป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคม ความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม เศรษฐกิจ และศีลธรรมอันดีของประชาชน (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2554)

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ไม่ได้กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “พนัน” ไว้โดยเฉพาะ แต่จากการศึกษากฎหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าคำว่า “พนัน” นั้น มีความหมายเช่นเดียวกับความหมายทั่วไปและความหมายตามพจนานุกรม กล่าวคือ “พนัน” หรือการพนัน คือ การที่บุคคลสองคนขึ้นไปเข้าเล่นเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและฝีมือ เพื่อพนันเอาเงินหรือทรัพย์สิน เช่น การเล่นไพ่ต่าง ๆ บิดเลียต เป็นต้น การเล่นเช่นนั้นเรียกว่า การพนัน (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2554)

ความหมายของ “การพนัน” พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มิได้มีบทวิเคราะห์ศัพท์ไว้โดยตรง แต่สามารถหาความหมายหรือคำจำกัดความของการพนันได้ดังนี้

(1) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 การพนัน หมายถึงการเล่นเอาเงิน หรือสิ่งอื่นโดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและฝีมือรวมทั้งโชคด้วย

(2) บทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติการพนัน ฯ ได้กล่าวถึงลักษณะการพนันเอาไว้ ได้แก่ มาตรา 4 ทวิ วรรคสอง บัญญัติว่า “คำว่า “การเล่น” ให้หมายความรวมถึงการทายและการทำนายด้วย” ซึ่งแสดงว่าการพนันในกฎหมายนี้รวมถึงการขันต่อด้วย และในมาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดให้มีการเล่นซึ่งตามปกติยอมจะพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแก่กัน” หรือมาตรา 9 บัญญัติว่า “การเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่น” แสดงความหมายของการพนันว่าจะต้องมีการเล่นที่มีลักษณะได้หรือเสียเงินหรือทรัพย์สินกันในตัว

(3) ศาลฎีกาได้วินิจฉัยการเล่นที่เป็นการเล่นไว้ว่าจะต้องมีลักษณะที่ผู้เล่นเสี่ยงต่อการได้และเสีย

(4) คณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ 3 ได้ให้ความเห็นถึงลักษณะของการพนันเอาไว้สรุปความได้ว่า จะถือว่าเป็นการเล่นได้ผู้เล่นจะต้องเสี่ยงต่อการเสียประโยชน์

(5) คำนิยามจากนักวิชาการด้านกฎหมาย เช่น รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์ “การพนัน คือ สัญญาที่ก่อให้เกิดการเสียเงินหรือทรัพย์สิน โดยคู่สัญญาถือเอาผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่งคู่สัญญาไม่มีความเกี่ยวข้องเป็นเครื่องชี้ขาด” ชุมพล โลหะชาละ “การพนัน คือ การเข้าเล่นเสี่ยงโชค ซึ่งต้องใช้ไหวพริบและฝีมือมาพนันเอาทรัพย์สินกันโดยชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมายก็ตาม เช่น การเล่นไพ่ตอง บิลเลียดรูและตีผี เป็นต้น”

การเล่นตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือการเล่นการพนัน ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) การพนันประเภทห้ามเด็ดขาด ได้แก่ การเล่นตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีจำนวน 28 ชนิด

การเล่นอันระบุไว้ในบัญชี ก. ประเภทนี้ ห้ามมิให้อนุญาตจัดให้มีหรือเข้าเล่น หรือเข้าพนันในการเล่นโดยเด็ดขาด เว้นแต่ในกรณีที่รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ณ สถานที่ใดสมควรจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ให้มีการเล่นชนิดใดก็อนุญาตได้โดยออกพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา 4 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ จะเห็นได้ว่า การอนุญาตกระทำได้ยาก จึงมีผลเท่ากับไม่อนุญาตให้จัดให้มีการเล่นในตัว

(2) การพนันประเภทอนุญาตได้แก่ การเล่นตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีจำนวน 28 ชนิด เช่น การเล่นต่างๆ ที่ให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งขัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลา แข่งม้า ฯลฯ (สุชาติ นพวรรณ, 2554)

2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับสัตว์

จากที่ได้พบทวนวรรณกรรมมีผู้ให้คำนิยามของคำว่าสัตว์ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ ได้ให้ความหมายคำว่าสัตว์ไว้ในมาตรา 4 ว่า “สัตว์” หมายความว่าสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่พรรณและมนุษย์

2) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 โดยในมาตรา 3 ได้ให้ความหมายถึง คำว่า “สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิใช่เจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 3 ให้คำนิยาม “การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำความผิดหรือการกระทำใดๆที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวด ความเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย และให้หมายความรวมถึงการใช้สัตว์เพื่อการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชราหรือสัตว์ที่กำลังตั้งท้องเพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้สัตว์ประกอบภารกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ชรา หรืออ่อนอายุ

“การจัดสวัสดิภาพสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงหรือการดูแลให้สัตว์มีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหารและน้ำอย่างเพียงพอ

“เจ้าของสัตว์” หมายความว่า เจ้าของกรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึงผู้ครอบครองสัตว์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแล ไม่ว่าจะได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้ดูแลด้วย

3. การทารุณกรรมสัตว์

สำหรับการทารุณกรรมสัตว์สามารถแบ่งออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1 สัตว์ในภาพยนตร์

การนำสัตว์มาเป็นนักแสดงในภาพยนตร์นั้นถูกมองว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์อย่างหนึ่งเนื่องจากสัตว์นั้นต้องถูกบังคับให้ทำตามบทที่ผู้กำกับต้องการ ซึ่งในหลาย ๆ ครั้งถูกมองว่าเป็นการจำกัดอิสรภาพของสัตว์ และถึงแม้ในปัจจุบันได้มีหลายประเทศที่ได้มีการออกกฎหมายห้ามทารุณกรรมสัตว์ในหนังแล้วโดยเฉพาะในประเทศแถบอเมริกาและยุโรป แต่ก็ยังมีบางประเทศที่ยังไม่หยุดการกระทำนี้

3.2 สัตว์ในสวนสัตว์

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสวนสัตว์หลาย ๆ แห่งจะมีความพยายามที่จะเพิ่มมาตรฐานในการเลี้ยงดูสัตว์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมากขึ้น รวมทั้งยังมีความพยายามที่จะเพาะเลี้ยงสัตว์ที่มีความเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์แล้วก็ตาม เช่น ในคณะละครสัตว์หรือการแสดงในสวนสัตว์เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดว่าเป็นการใช้งาน โดยมีวัตถุประสงค์ทำให้สัตว์จะต้องได้รับความเจ็บปวดการบาดเจ็บและการทรมานที่เกินความจำเป็นได้รับการถูกฝึกฝนเพื่อการแสดง แต่การกักขังสัตว์ในสวนสัตว์ก็ยังเป็นข้อโต้แย้งกัน เพราะคนบางกลุ่มยังเห็นว่าสัตว์ควรที่จะต้องอาศัยอยู่ในป่าไม่ใช่กรง อีกทั้งในการแสดงโชว์สัตว์ต่าง ๆ ยังเป็นการบังคับสัตว์ให้ทำในสิ่งที่ขัดต่อสัญชาตญาณ

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

โดยเฉพาะการโชว์ให้อาหารสัตว์โดยใช้สัตว์ที่ยังมีชีวิตอยู่เป็นอาหารให้สัตว์ใหญ่ได้กินโชว์เช่น การโยนหนู เป็น ๆ ให้งูกิน เป็นต้น

3.3 สัตว์เพื่อการกีฬา

กีฬาหลากหลายชนิดมีการนำเอาสัตว์ต่าง ๆ มาร่วมด้วย ซึ่งการล่าสัตว์เป็นกีฬาที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด เนื่องจากถือได้ว่าเป็นการทาทารุณกรรมสัตว์อย่างชัดเจนที่สุด นอกจากนั้นก็กีฬาต่าง ๆ เช่น การสู้กับกระต๊องซึ่งเป็นกีฬาที่นิยมมากในประเทศสเปนและโปตุเกส การเล่นชนไก่หรือเปิดบ่อนพนันไก่ชน มาจากไก่ 2 ตัวที่ได้รับการฝึกให้เป็นไก่ชนและนำมาต่อสู้กันในสังเวียน และมีสิ่งเดิมพันเป็นมูลค่าของเงินมหาศาล การชนไก่เป็นกิจกรรมที่มีความรุนแรงทั้งสองฝ่ายอาจจะต้องเจ็บหรือตายหรือในบางครั้งนั้นก็อาจจะมีการใช้ยาทำให้ไก่นั้นมีความมีเมมาทำให้ไก่นั้นมีความดุร้ายมาก ปลายักัด การแข่งม้าและการแข่งสุนัข ฯลฯ ก็เป็นกีฬาอีกจำพวกหนึ่ง ที่สร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้เล่นและผู้ชมจำนวนมาก แต่ก็ถือได้ว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน เพราะสัตว์จำนวนไม่น้อยที่ต้องเสียชีวิต บาดเจ็บ หรือพิการจากการแข่งขันกีฬาดังกล่าว (มนันญา ภูแก้ว, 2557)

4. ผลกระทบจากการทารุณกรรมสัตว์

“สิทธิของสัตว์” (Animal Right) สำหรับประเภทของสัตว์ที่จะกล่าวถึงในบทความนี้ เน้นเฉพาะสัตว์ที่ถูกเลี้ยงหรืออาศัยอยู่กับมนุษย์ไม่ว่าวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงจะเป็นประการใด กล่าวคือ เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้แรงงาน เพื่อการทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือเพื่อการค้าก็ตาม แต่จะไม่หมายความรวมถึงสัตว์ป่า หรือสัตว์ที่อาศัยอยู่ตามธรรมชาติปราศจากการดูแล การถูกเลี้ยงดู หรือการให้อาหารโดยมนุษย์ ส่วนคำว่า “สวัสดิภาพของสัตว์” เป็นคำที่ไม่ได้พบเห็นและได้ยินกันบ่อยนัก ไม่ถูกหยิบยกขึ้นมาใช้มากนักโดยเฉพาะในประเทศไทย และไม่สามารถแสดงความหมายได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้งในตัวของตัวเอง เนื่องจากขอบข่ายของการแปลความหมายของคำศัพท์คำนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของเนื้อหาในเรื่องนั้นๆว่าจะถูกหยิบยกมาอธิบายในแง่มุมใด ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนขอให้ความหมายกว้าง ๆ ของ “สวัสดิภาพของสัตว์” ไว้ว่าหมายถึง การใช้สัตว์ไม่ว่าทางหนึ่งทางใด รวมถึงการฆ่า แม้จะกระทำเพื่อประโยชน์แก่มนุษย์ ควรจะต้องคำนึงถึงวิธีการที่มีมนุษยธรรมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (ศุภมาส ชินวิจิตรกุล , 2557)

สัตว์เป็นสิ่งที่มนุษย์ครอบครองเป็นเจ้าของได้ เว้นแต่จะมีการสงวนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ทั้งในประเทศ และการคุ้มครองสัตว์ป่าหายากซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้นเมื่อเป็นเจ้าของสัตว์แล้ว เจ้าของสามารถดำเนินการอย่างใดก็ได้แก่สัตว์ของตนเองได้เพราะถือเป็นทรัพย์สินของตนเอง ทั้งทำลายก็ไม่มีผลผิดฐานทำให้เสียทรัพย์หรือไม่ได้ละเมิดสิทธิของผู้อื่นแต่ถ้าไปทำลายสัตว์ของผู้อื่นหรือสัตว์ป่าก็มีความผิดต้องชดใช้ค่าเสียหายหรือเป็นความผิดอาญา หากได้กระทำโดยเจตนาทำลายสัตว์ของผู้อื่นหรือสัตว์ป่าแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่คุ้มครองสัตว์ในฐานะเป็นทรัพย์สินของผู้อื่นหรือเป็นทรัพย์สินที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ที่ต้องการสงวนรักษาไว้ในคงอยู่อย่างยั่งยืนตามแนวคิดในเรื่องการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (สยามรัฐออนไลน์, 2559) กรณีนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการกีฬาหรือการพนันเช่น ชนไก่ ปลายักัด ชนวัวหรือกรณีของวัวกระทิง และแม้ในปัจจุบันมีกฎหมายออกมาให้มีใบอนุญาตในการเปิดบ่อนพนันเกี่ยวกับสัตว์ที่ถูกกฎหมาย แม้จะมีข้อยกเว้นในใบอนุญาตกล่าวคือ ซึ่งในการที่จะได้รับการพิจารณานั้นจะคำนึงถึง ความปลอดภัยและความแข็งแรงของสถานที่ จำนวนสถานที่ในพื้นที่นั้นว่ามีจำนวนไม่มากเกินไปจนสมควรและเป็นการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกกฎหมาย เพื่อจำหน่ายและสร้างรายได้มีมาตรการการควบคุมและการป้องกัน

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

สภาพและอายุของสัตว์” โดยมีการนิยามการกระทำต่าง ๆ ที่เข้าข่ายทารุณกรรม รวมถึงวิธีการและหลักเกณฑ์ในการจัดสวัสดิภาพของสัตว์ในมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายนี้มีข้อยกเว้นที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์อยู่หลายอย่างตามมาตรา 21 วางหลักไว้ว่า การกระทำความผิดต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 20

- (1) การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
- (2) การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (3) การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
- (4) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วย พิการ หรือบาดเจ็บและไม่สามารถเยียวยาหรือรักษาให้มีชีวิตอยู่รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน
- (5) การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนา
- (6) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์อื่นหรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สิน
- (7) การกระทำใด ๆ ต่อร่างกายสัตว์ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์หรือผู้ซึ่งได้รับยกเว้นให้กระทำได้โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จากสัตว์แพทย์สภาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (8) การตัด หู หาง ขน เขา หรืองาโดยมีเหตุอันสมควรและไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์หรือการดำรงชีวิตของสัตว์
- (9) การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ตามประเพณีท้องถิ่น
- (10) การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ
- (11) การกระทำอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพนันชนไก่และกัฒปลา พ.ศ. 2552 ใช้บังคับโดยกำหนดไว้ชัดเจนว่า

1. ขออนุญาตสร้างบ่อน โดยยื่นคำร้องขออนุญาตก่อสร้างหรือดัดแปลงสถานที่เล่นการพนันชนไก่ ซึ่งจะพิจารณาโดยคำนึงถึง

- 1.1 สถานที่ที่จะขออนุญาตต้องมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัย
- 1.2 จำนวนสถานที่ในพื้นที่นั้นมีจำนวนไม่มากเกินไป
- 1.3 ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่ชน เพื่อจำหน่ายสร้างรายได้
- 1.4 มีการควบคุมและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
- 1.5 จะต้องไม่อยู่ใกล้วัด โรงเรียน โรงพยาบาล

2. ขออนุญาตเล่นการพนัน โดยผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตสร้างบ่อนก่อน

3. ใบอนุญาต 1 ใบ ใช้ได้ 1 สัปดาห์ ส่วนบ่อนหนึ่งจะขออนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันชนไก่ได้กี่สัปดาห์นั้น ต้องให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติ

4. บ่อนหนึ่งจัดให้มีการเล่นการพนันชนไก่ ได้เฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์ของทุกสัปดาห์ที่ไม่ตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือวันสำคัญทางศาสนา ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 5 วันต่อเดือน ยกเว้น กรณีพิเศษ เช่น งานประจำปีจังหวัดจัด หรือรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายเข้ารัฐหรือสาธารณกุศล

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

5. กำหนดเวลาชกให้เป็นมาตรฐาน ต้องไม่เกิน 20 นาที/ยก รวมแล้วไม่เกิน 8 ยก และให้พักระหว่างยกไม่น้อยกว่า 20 นาที

6. ถ้าผู้มีใบอนุญาตกระทำการดังต่อไปนี้ อาจหมดโอกาสที่จะขอใบอนุญาตครั้งต่อไป โดยครั้งคราวหรือตลอดไปก็ได้

6.1 ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้หลังใบอนุญาต

6.2 ไม่จัดสถานที่ให้มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะอนามัย

6.3 จัดให้มีการเล่นการพนันอย่างอื่นภายในบริเวณสถานที่เล่นการพนันชนไก่

6.4 มีการก่อความไม่สงบเรียบร้อย ภายในหรือบริเวณที่เล่นการพนันชนไก่

6.5 มีการขายสุรา ต้มสุรา หรือ พกพาอาวุธติดตัว เข้าไปในบริเวณที่เล่นการพนันชนไก่

6.6 จัดให้มีการเล่นการพนันชนไก่โดยมีการเสริม แต่งเตื่อย หรือโดยวิธีอื่นที่ไม่ได้เป็นไปตาม

ธรรมชาติของไก่ชน

ผู้เขียนทำการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา มีรายละเอียด ดังนี้

1) รัฐแคลิฟอร์เนีย

เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองสัตว์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้แก่ เจ้าหน้าที่มนุษยธรรมและเจ้าหน้าที่ควบคุมสัตว์ ซึ่งผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้จะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว และเมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นหน้าที่ตามกฎหมายนี้ให้มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ที่ถูกทอดทิ้งในเมือง เขต อำเภอได้ทุกชนิด ยกเว้นสุนัขและแมว แต่ต้องจัดทำบันทึกข้อมูลและความเห็นว่าการฆ่าสัตว์หรือนำสัตว์ไปดูแลรักษาในสถานที่ที่เหมาะสม นอกจากนี้ หากพบว่าสัตว์ชนิดใดก็ตามรวมทั้งสุนัขและแมวหรือสัตว์อื่นๆ ถูกทอดทิ้งเพราะเหตุแห่งความอ่อนแอ เจ็บป่วยหรือถูกเจ้าของละเลยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวสามารถนำสัตว์เหล่านั้นมาดูแลรักษาได้

กรณีสัตว์ที่ถูกใช้แรงงานอย่างหนักหรือถูกปฏิบัติอย่างทารุณโหดร้าย และเห็นว่าควรจะต้องมีการรักษาหรือป้องกันความปลอดภัยเพื่อสุขภาพของสัตว์หรือผู้อื่น ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดสัตว์ดังกล่าวได้ในทันที โดยการนำมาดูแลรักษาจนกว่าสัตว์ดังกล่าวจะอยู่ในสภาพที่เหมาะสมก่อนส่งตัวกลับไปยังเจ้าของ โดยให้เจ้าของเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาทั้งหมด

มาตรการบทกำหนดโทษของกฎหมายคุ้มครองสัตว์สหรัฐอเมริกาในรัฐแคลิฟอร์เนีย (Animal Protection Laws of California) The Animal Welfare Act 1966 กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำการทารุณกรรมสัตว์โดยกฎหมายดังกล่าวถือเป็นความผิดอาชญากรรมและมีโทษทางอาญา คือจำคุกอยู่ในคุกเขตไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์ในเรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ขณะมีการขนส่งและบรรทุกสัตว์โดยใช้ยานพาหนะสำหรับผู้ไม่ได้เจตนาหรือไม่ทราบถึงกรณีที่สัตว์นั้นต้องทนทุกข์ทรมาน บาดเจ็บทางร่างกาย และกระทำผิดในส่วนนี้ครั้งแรกปรับ 100 ดอลลาร์ ต่อสัตว์ 1 ตัว (สุภัทรา เจริญวุฒิ, 2558)

2) รัฐมอนแทนา

รัฐมอนแทนา ในประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดการทารุณกรรมสัตว์คือ “การให้สัตว์ทำงานมากเกินไป ทรมาน ทำร้าย หรือฆ่าสัตว์ใด ๆ หรือหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังสัตว์ใด ๆ ในลักษณะที่โหดร้าย ไม่ให้อาหารและน้ำในปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอเพื่อรักษาสุขภาพของสัตว์ให้เป็นปกติ ไม่คุ้มครองสัตว์จากสภาพอากาศที่เลวร้ายตามแต่ละสายพันธุ์ของสัตว์ ไม่ให้การดูแลทางการแพทย์อื่น ๆ ที่เหมาะสม หรือการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ส่งเสริม การให้การสนับสนุนการดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการแข่งขันสัตว์กว่า 2 ไมล์ ยกเว้น การแข่งขัน ความอดทนตามทำนองคลองธรรม ทารุณกรรมสัตว์มีโทษปรับได้ถึง 1,000 ดอลลาร์ และ/หรือจำคุกถึง 1 ปี ในกรณีที่มีสัตว์ที่ได้รับผลกระทบมากกว่าหนึ่งตัว แต่น้อยกว่า 10 ตัว การทารุณกรรมสัตว์ที่เป็นเหตุกรรจ์ คือ จงใจหรือเจตนา ฆ่า ทรมาณหรือทำร้ายสัตว์หรือทารุณสัตว์ตั้งแต่ 10 ตัว มีโทษปรับสูงสุดถึง 2,500 ดอลลาร์ และ/หรือจำคุก ไม่เกิน 2 ปี (Stray Pet Advocacy, 2003)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิดและวิวัฒนาการเกี่ยวกับการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อเป็นการพนัน
2. เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายมาตรการบังคับใช้เกี่ยวกับกรณีการนำสัตว์มาแข่งขันกีฬา
3. เพื่อศึกษากฎหมายว่าด้วยการนำสัตว์มาเล่นเป็นการพนันตามกฎหมายของประเทศไทย เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ และหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการคุ้มครอง สัตว์

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนันโดยทำการศึกษา เกี่ยวกับวิวัฒนาการที่มนุษย์นำสัตว์มาแข่งขันเพื่อเป็นการพนัน การทารุณกรรมสัตว์ที่นำมาแข่งขันอาทิเช่น ตี ไล่ ชนวัว ปลากัด และศึกษามาตรการบังคับใช้กฎหมายการคุ้มครองสัตว์ในกรณีการนำสัตว์มาใช้ในการ แข่งขันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อศึกษาหาแนวทางในการ เสนอแนะและการปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายไทยให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการศึกษาเชิง เอกสาร (Documentary Research) จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ บทความวิชาการ บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ ตั๋วบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์ในการทารุณ กรรมสัตว์และสิทธิที่สัตว์ควรจะได้รับ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพนันชนไก่และกัดปลา พ.ศ. 2552 นอกจากนี้ยังศึกษาค้นคว้าจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต รวมทั้งข่าวสารที่เกิดขึ้น ทั้งเป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการเสนอแนะแก้ไขข้อกฎหมายให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ามนุษย์เอาสัตว์มาทำเป็นอาหาร นำมาเลี้ยง นำมาใช้แรงงาน และนำสัตว์มา เป็น การละเล่นเป็นประเพณีหรือการโชว์แสดงรวมถึงการนำสัตว์มาเล่นเป็นกีฬาจนเกิดเป็นการพนันที่พบใน ปัจจุบันและกฎหมายยังคุ้มครองได้ไม่ทั่วถึงทั้งในปัจจุบันยังพบเห็นที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย เช่น การชนไก่ ปลากัด หรือการชนวัว โดยการที่เปิดบ่อนพนันไก่ชน มาจากไก่ 2 ตัวที่ได้รับการฝึกให้เป็นไก่ชนและนำมาต่อสู้ กันในสังเวียน และมีสิ่งเติมพันเป็นมูลค่าของเงินมหาศาล การชนไก่เป็นกิจกรรมที่มีความรุนแรงทั้งสองฝ่าย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

อาจจะต้องเจ็บหรือตายหรือในบางครั้งนั้นก็อาจจะมีการใช้ยาทำให้ไถ่นั้นมีความมันเมาทำให้ไถ่มีความดุร้ายมากขึ้น ซึ่งการกระทำเหล่านี้เป็นการทารุณสัตว์ สัตว์ได้รับการทารุณกรรมและได้รับความทรมาน ถึงแม้ว่ากฎหมายคุ้มครองสิทธิสัตว์ได้ให้ข้อยกกฎหมายได้รับอนุญาตในการนำสัตว์มาละเล่นแต่ต้องอยู่ในระเบียบว่าด้วยการพนันชนไก่และกั๊ดปลา พ.ศ. 2552 ถ้ามิได้ปฏิบัติตามจะถือว่าผิดกฎหมาย และยังพบที่กระทำความผิดอีกมากที่ไม่ได้รับการอนุญาตตามกฎหมาย การกระทำดังกล่าวของมนุษย์นั้นได้เป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยสร้างความทรมานและความเจ็บปวดแก่สัตว์ ทั้งนี้ในต่างประเทศที่ผู้เขียนได้ยกมาเปรียบเทียบเช่น ประเทศอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำการทารุณกรรมสัตว์โดยกฎหมายดังกล่าวถือเป็นความผิดอาชญากรรมและมีโทษทางอาญา คือจำคุกอยู่ในคุกเขตไม่เกิน 1 ปี ปรับไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์ หรือ มลรัฐมอนแทนา ทารุณกรรมสัตว์มีโทษปรับได้ถึง 1,000 ดอลลาร์ และหรือจำคุกถึง 1 ปี ในกรณีที่มีสัตว์ที่ได้รับผลกระทบมากกว่าหนึ่งตัว แต่น้อยกว่า 10 ตัว การทารุณกรรมสัตว์ที่เป็นเหตุจูงใจ คือ จงใจหรือเจตนา ฆ่า ทรมานหรือทำร้ายสัตว์หรือทารุณสัตว์ตั้งแต่ 10 ตัว มีโทษปรับสูงสุดถึง 2,500 ดอลลาร์ ดังนั้นประเทศไทยเองมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์ในการถูกทำทารุณกรรม คือ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นสำคัญ ต่อมามีการออกพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 โดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเกี่ยวกับเรื่องสิทธิของสัตว์และมุ่งหมายที่จะจัดการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการกระทำทารุณกรรมหรือไม่เหมาะสมต่อสัตว์ที่นำมาแข่งขันเพื่อเป็นการพนันรวมทั้งการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีกฎหมายที่ทันสมัยหรือชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่กฎหมายก็ยังไม่เกิดผลเท่าที่ควร ในทางปฏิบัติหากการบังคับใช้ เนื่องจากมนุษย์นั้นก็ยังคงแอบหรือเอาสัตว์มาเล่นเป็นการพนันและผิดกฎหมายตลอดจนเปิดบ่อนพนันสัตว์เพิ่มมากขึ้นไปในทางที่ผิดกฎหมายไม่ได้รับอนุญาต กฎหมายในปัจจุบันไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพกฎหมายที่มีใช้อยู่เป็นอุปสรรคสำคัญในการบังคับใช้ เพราะเกิดความไม่เหมาะสมหรือมีช่องว่างในการกระทำความผิดที่ยังพบและเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน

สรุปและอภิปรายผล

การนำสัตว์มาแข่งขันหรือนำมาละเล่นตามประเพณีจนเกิดเป็นการพนันหรือนำสัตว์มาใช้แรงงานระดับความเจ็บปวดที่สัตว์จะได้รับจากการปฏิบัติของมนุษย์แล้ว การกระทำใดบ้างที่เรียกว่าจำเป็นและสามารถกระทำได้ ในการนำสัตว์มาแข่งขันซึ่งฐานะเป็นกีฬาประเภทหนึ่ง หรือการใช้สัตว์เพื่อความบันเทิง เช่น ตีไก่ ชนวัว ปลากัด และในขณะละครสัตว์หรือการแสดงในสวนสัตว์เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดว่าเป็นการใช้งานโดยมีวัตถุประสงค์ที่ทำให้สัตว์จะต้องได้รับความเจ็บปวด การบาดเจ็บ และการทรมานที่เกินความจำเป็นและสมควรจากการถูกล่าหรือได้รับการถูกฝึกฝนเพื่อการแสดง แม้ในปัจจุบันที่ยังพบเห็นว่ามีมีการนำสัตว์มาละเล่น มาโชว์แสดงนั้นมากมาย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวพบทั้งประเทศไทยและต่างประเทศทั่วโลกที่ยังพบปัญหานี้อยู่ ด้านประเทศสหรัฐอเมริกา ยังคงมีกฎหมายคุ้มครองสิทธิสัตว์ในมลรัฐต่างๆ เช่น รัฐแคลิฟอร์เนีย และรัฐมอนแทนา และรัฐอื่นๆที่ยังให้การคุ้มครองดูแลรักษาสัตว์ให้สิทธิแก่สัตว์ที่ควรจะได้รับ และกำหนดโทษการทารุณกรรมที่เกิดขึ้นแก่สัตว์ สำหรับประเทศไทยนั้นตามระเบียบว่าด้วยการพนันชนไก่และกั๊ดปลา พ.ศ. 2552 นั้นได้มีการอนุญาตให้เปิดบ่อนพนันโดนการนำสัตว์มาชน เช่น ตีไก่หรือการชนวัว โดยต้องมีใบอนุญาตให้เปิดโดยถูกกฎหมายที่ได้กำหนดไว้หากกระทำการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย สามารถจับกุมการกระทำความผิดนั้นได้ แม้ในปัจจุบันจะได้เปิดโอกาสให้นำสัตว์มาเล่นเป็นการพนันโดยถูกกฎหมายมากขึ้น

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ในแต่ละจังหวัดของประเทศไทยโดยถือว่าการส่งเสริมอนุรักษ์สัตว์ไว้เป็นการละเล่นที่เกิดขึ้นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน สัตว์ที่นำมาพนันก็ยังคงได้รับความเจ็บปวดจากการกระทำของมนุษย์ที่ยังคงละเมิดสิทธิสัตว์อยู่ แต่ก็ยังคงพบบ่อนที่ผิดกฎหมายแพร่หลายมากขึ้นเรื่อยๆโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยมูลค่าจากการเกิดการทำสำเนาพนันมากหรือน้อย บ่อนที่ถูกกฎหมายอาจมีมูลค่าเงินราคาสูงจนที่คนธรรมดาไม่สามารถต่อสู้อหรือนำไปพนันได้ จนเกิดการมีบ่อนเถื่อนและนำสัตว์มาเล่นพนันที่ผิดกฎหมายมากขึ้น ถือว่ายังคงเป็นการละเมิดสิทธิสัตว์ สัตว์ก็ยังคงได้รับการทารุณกรรมเช่นเดิม

ทั้งนี้แม้ประมวลกฎหมายอาญาของไทยก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ การคุ้มครองสัตว์ไว้ แต่อยู่ในส่วนของความผิดลหุโทษ ซึ่งก็เป็นการบัญญัติไว้ในฐานะเป็นความผิดหนึ่งทางอาญา ตามมาตรา 381 วางหลักไว้ว่า ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์จนได้รับทุกขเวทนาอันไม่จำเป็น และมาตรา มาตรา 382 ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงาน อันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ขราหรืออ่อนอายุ ต่อมา มีการออกพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 เช่นเดียวกัน ถึงแม้มีกฎหมายที่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเป็นไปตามทิศทางของกระแสโลกการบังคับใช้กฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวยังไม่เป็นการคุ้มครองสัตว์ได้ถึงที่สุด ควรมีการแก้ไขปัญหาลักษณะการนำสัตว์มาใช้แรงงานในการแข่งขันเพื่อการพนันได้ และจัดให้มีการคุ้มครองสัตว์ อนุรักษ์สัตว์ไว้ในทางที่ถูกที่ควรและไม่ผิดกฎหมาย การจัดสวัสดิภาพสัตว์คุ้มครองสัตว์และการสงเคราะห์สัตว์เป็นไปอย่างเหมาะสมแก่สิทธิของสัตว์ที่ควรจะได้รับ ผู้เขียนคิดว่าควรยกเลิกการนำสัตว์มาเล่นการพนันดังกล่าว เพื่อไม่ให้เกิดมีบ่อนที่ผิดกฎหมายหรือเพื่อไม่ให้เป็นการสนับสนุนเล่นการพนันในสังคม และเพื่อลดการทารุณกรรมสัตว์ และสิทธิของสัตว์ที่ควรจะได้รับ

ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะผู้เขียนได้นำมาจากผลการวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ด้านได้แก่

1. ข้อเสนอแนะทางด้านสังคม

ปัญหาการนำสัตว์มาแข่งขันเป็นการพนันในปัจจุบันพบเห็นได้มาก ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ถึงแม้ว่ากฎหมายคุ้มครองสิทธิสัตว์ได้ให้มีข้อกำหนดได้รับอนุญาตในการนำสัตว์มาเล่นแต่ต้องอยู่ในกฎระเบียบที่บัญญัติไว้ในกฎหมายคุ้มครองสิทธิสัตว์ ถ้ามิได้ปฏิบัติตามจะถือว่าผิดกฎหมาย แม้ว่าจะมีกฎหมายที่ทันสมัยหรือชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่กฎหมายก็จะไม่เกิดผลเท่าที่ควรในทางปฏิบัติหากการบังคับใช้ เนื่องจากมนุษย์นั้นก็ยังแอบหรือเอาสัตว์มาเล่นเป็นการพนันและผิดกฎหมายตลอดจนเปิดบ่อนพนันสัตว์เพิ่มมากขึ้นไปในทางที่ผิดกฎหมายไม่ได้รับอนุญาต กฎหมายในปัจจุบันไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพกฎหมายที่มีใช้อยู่เป็นอุปสรรคสำคัญในการบังคับใช้และผลกระทบต่อสัตว์นั้นที่นำสัตว์มาเล่นเป็นการพนันซึ่งถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ เนื่องด้วยสัตว์ได้รับความเจ็บปวดและเป็นการทรมานสัตว์ทางหนึ่ง การที่กฎหมายเกี่ยวกับสัตว์ยังถูกใช้บังคับอย่างไม่มีประสิทธิภาพมากนักก็อาจมาจากคนในสังคมยังไม่เห็นถึงความสำคัญในเรื่องสิทธิสัตว์ ดังนี้ ควรหาแนวทางและตระหนักให้มนุษย์ได้เข้าใจรู้สึกนึกคิดถึงความเจ็บปวดของสัตว์ที่ได้รับการทรมานจากการกระทำของมนุษย์จากการที่นำสัตว์มาแข่งขันเป็นการพนันหรือเพื่อการบันเทิง และควรมีการจัดวางระบบและแนวทางในการสร้างความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายใน

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

การคุ้มครองสัตว์ตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิของสัตว์ที่ควรจะได้รับ แม้จะมีกฎหมายบัญญัติคุ้มครองสิทธิสัตว์ไว้แล้ว ผู้เขียนคิดว่ากฎหมายไม่ครอบคลุมมากพอที่จะลงโทษต่อผู้ที่กระทำความผิดที่นำสัตว์มาเล่นการพนันจนได้รับความทรมาน และไม่เคร่งครัดต่อกฎระเบียบที่ออกใบอนุญาตให้เปิดบ่อนพนันที่ถูกกฎหมาย เนื่องจากปัจจุบันยังพบ บ่อนพนันที่ผิดกฎหมายโดยไม่มีใบอนุญาต แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะถูกหรือผิดกฎหมาย สัตว์เหล่านั้นก็ยังได้รับความทรมานจากการพนันของมนุษย์ ควรยกเลิกระเบียบการเปิดบ่อนพนันหรือออกใบอนุญาตเหล่านั้น

2. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

การวิจัยปัญหาการนำสัตว์มาแข่งขันเป็นการพนันนั้นได้มีกฎหมายออกมาคุ้มครองสิทธิสัตว์แล้ว คือ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ใช้บังคับโดยกำหนดไว้ชัดเจนว่า “มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร” และ “มาตรา 22 เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดการออกประกาศ ให้คำนึงถึงประเภท ชนิด ลักษณะสภาพ และอายุของสัตว์” โดยมีการนิยามการกระทำต่าง ๆ ที่เข้าข่ายทารุณกรรม รวมถึงวิธีการและหลักเกณฑ์ในการจัดสวัสดิภาพของสัตว์ในมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายนี้มีข้อบกพร่องที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์อยู่หลายอย่างตามมาตรา 21 และยังมีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพนันชนไก่และกัฒปลา พ.ศ. 2552 ออกใบอนุญาตสร้างบ่อนพนันสัตว์ที่ถูกกฎหมาย ข้อระเบียบกฎหมายดังกล่าวแม้มีกรณีข้อยกเว้นไม่ให้ปฏิบัติบัญญัติไว้ในกฎหมายแล้วแต่ก็ไม่ครอบคลุมมากพอที่สัตว์จะได้รับความคุ้มครองไม่ให้ถูกทรมาน หรือทารุณกรรมแก่สัตว์ ยังพบการกระทำที่ผิดกฎหมายต่อ ๆ มา ในส่วนของการทารุณกรรมสัตว์โดยการนำสัตว์มาแข่งขันเพื่อการพนันนั้นได้สร้างความทรมานและอาจเกิดความตายแก่สัตว์ ถือเป็นกรกระทำโดยตรงของมนุษย์ที่เป็นละเมิดสิทธิสัตว์ที่ยังพบเห็นอยู่ในปัจจุบัน แต่กฎหมายคุ้มครองสัตว์บางครั้งอาจเป็นอุปสรรคสำคัญในการบังคับใช้ เพราะเกิดความไม่เหมาะสมหรือมีช่องว่างให้บิดเบือนเปลี่ยนแปลงไป จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ไม่มีช่องว่างในการกระทำความผิด

เอกสารอ้างอิง

- กนกศักดิ์ เวชยานนท์. (2508). คำอธิบายวิธีเล่นการพนัน. กรุงเทพฯ: เนติบัณฑิตยสภา.
- ชูชัย สิ้นไชย, (มิถุนายน – กรกฎาคม 2528), หน้า 103. "การบริหารทรัพยากรแบบไทยๆ", วารสารยุทธธ.
- ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 4 วันอังคาร เดือนหก ขึ้น 2 ค่ำ ร.ศ. 33 (พ.ศ. 2357)
- ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 11 วันหนึ่ง เดือนสิบเอ็ด แรม 1 ค่ำ ร.ศ. 103 (พ.ศ. 2431)
- ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 13 วันที่ 1 เมษายน ร.ศ.
- ประชุมกฎหมายประจำศก, เล่ม 18 วันที่ 28 พฤษภาคม ร.ศ. 121
- พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพนันชนไก่และกัฒปลา พ.ศ. 2552
- วีระพงษ์ บุญโญภาส, วิเคราะห์พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กับ มาตราที่ควรพิจารณา, วารสารกฎหมาย ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2540)

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

- การเปิดบ่อนไก่ชนให้ถูกกฎหมาย, สืบค้นเมื่อวัน 24 ตุลาคม 2562 จาก <http://www.kaichonboxing.com/2018/11/05/>
- การเปิดบ่อนไก่ชนให้ถูก/จาก <http://news.thaieurope.net/content/view/4046/211/> (last visited 18 July 2013).
- ดวงพร อานันท์ศิริเกียรติ (2560). **กฎหมายป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพของสัตว์ : มุมมองเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย**. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปี7
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2554). **กฎหมายเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2562 จาก http://www.gamblingstudyth.org/document_research/73/12/4/
- มนัญญา ภูแก้ว (2557). **พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557**. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2562 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1518
- ศุภมาส ชินวินิจกุล ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2557 **การคุ้มครองสวัสดิภาพของสัตว์ The Protection of Animal Welfare** สืบค้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2562
- สยามรัฐออนไลน์ 18 พฤศจิกายน 2559. **นิติศาสตร์รอบตน สิทธิของสัตว์ : พัฒนาการในกฎหมาย** สืบค้นเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2562 จาก <https://thaipublica.org/2018/03/landscape-architecture-and-sustainability05>
- สุชาติ นพวรรณ. (2554) . **การควบคุมและความหมายของการพนัน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2562 จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/>
- สุภัทรา เจริญวุฒิ. (2558). **มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดหลักสวัสดิภาพสัตว์**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ , มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Stray Pet Advocacy. (2003). **Cruelty Laws**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2562 จาก http://straypetadvocacy.org/cruelty_laws.html. [2016, June 19]